

« zurück blättern vor »

OBERSZTLEJTNANT subst. m., ab 1675; auch *oberstlajtnant*, *oberstlejenant*, *oberstlejtnant*, *oberstleutnant*, *oberszterlejtnant*; ‘Oberstleutnant’ – ‘podpułkownik’: 1675 FredKon 74, SP17 *co Quártal podpifowác powinni y Rolle pooddáwác Oberfzterleytnántowi fwemu pod tąż przysięgą*. ◦ (1690–1695) Mitte 18. Jh. SłPas 211r-211v *Waruiemy y Afsekuuiemy... Urodzonym Marszałkom, Substytutom, konsyliarzom Pułkownikom Oberszterom, Oberszter letmantom kapitanom iz... my iako y Rzpta... do Sądu pociągac nie będzie*. ◦ (1717) 1964 Sieniawska 90 *dach zaś [...] i pawiliony [...] Imć Pan Obersterlajtnant aprobował*. ◦ 1754 ArtWoj 47, SP17 *Nie mnieyfzą uczciwość y pośtuſzeństwo maią Oberszterom Oberszterleytnantom, Strażnikom, y Majorom [...] oddać*. ◦ (vor 1792) 1951 Kit.Opis 315 *generałowie nigdy swymi regimentami nie komenderowali, tylko ich pułkownicy, obersztlejtnanci lub majorowie*. ◦ 1843–1855 Moracz. Dzieje IX 50, DOR *Dobrami [zabranymi przez konfederacje] zarządzali pułkownicy, rotmistrze, oberszterowie, obersztlejtnanci, kapitanowie, porucznicy i towarzysze*. ◦ [LBel.] 1860 Tyg 349, NOWO *z tych pięciu jeden tylko Krzysztof zostawił syna Jana Franciszka, który był oberstlejtnanthem w wojsku koronnem i starostą liwskim*. – L, SWIL (nieuż.), SW, DOR (daw.). ◦ **Var:** *oberstlajtnant* subst. m., [hapax] (1717) 1964 Sieniawska 90; *oberstlejenant* subst. m. – SWIL (nieuż.), SW; *oberstlejtnant* subst. m., 1860 Tyg 349, NOWO; *oberstleutnant* subst. m. – L; *oberszterlejtnant* subst. m., 1675 FredKon 74, SP17 ◦ [LBel.] 1754 ArtWoj 47, SP17; *obersztlejtnant* subst. m., (vor 1792) 1951 Kit.Opis 315 ◦ 1843–1855 Moracz. Dzieje IX 50, DOR – nur DOR (daw.). ◦ **Etym: 1)** nhd. *oberster Leutenant* subst. m., ‘ein Offiziersdienstgrad’, GRI. **2)** nhd. *Obersteleutenant* subst. m., ‘der Offiziersdienstgrad unter dem Obristen’, GRI. ◦ **Konk:** *podpułkownik* subst. m., bel. seit 1786, L, zuerst geb. L. ❖ Nach Tadeusz Nowak (PSB 1964, XI, 69) gab es diesen Rang bereits 1661 für den Oberbefehlshaber eines Infanterieregiments. Die ältere deutsche Form liegt den Belegen von 1675 († ca. 1701), 1750 und 1754 zugrunde. Jedoch hat bereits 1717 Sieniawska (Handschrift!) die neuere Form. Der Beleg von 1754 stammt aus einer Art von Militärhandbuch, was vielleicht die ältere Form erklärt. Es fällt auf, daß LINDE (s. v. *oberster*) nur *oberstleutnant* angibt, keinen Beleg anführt und auf *podpółkownik* verweist. Vgl. ↑ *oberszter*.

« zurück blättern vor »